

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

PSIHOLOGIJA

DRŽAVNA MATURA

šk. god. 2025./2026.

PSI.68.HR.R.K1.24

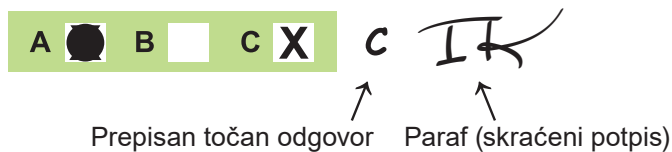

65593

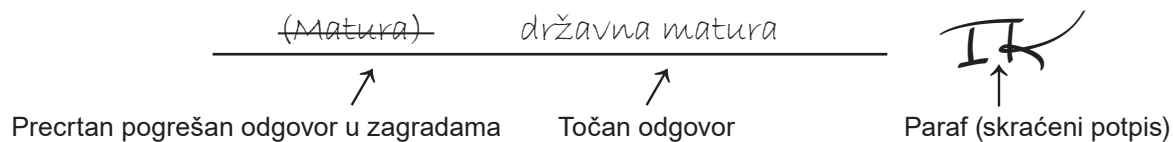
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

PSIHOLOGIJA

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

P
S
I

List za odgovore

D-S068

1. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	15. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
2. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	16. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
3. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	17. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
4. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	18. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
5. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	19. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
6. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	20. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
7. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	21. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
8. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	22. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
9. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	23. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
10. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	24. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
11. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	25. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
12. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	26. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
13. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	27. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐
14. A ☐ B ☐ C ☐ D ☐	

Šifra ocjenjivača: _____

PSI.68.HR.R.L1.02

65594

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

P
S
I

28.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
29.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
30.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
31.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
32.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
33.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
34.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
35.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
36.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
37.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
38.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
39.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	NO	☐				
40.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
41.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
42.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
43.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
44.	Popunjiva ocjenjivač	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazani su način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kad riješite zadatke, provjerite odgovore.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 22 stranice, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koji se od navedenih primjera odnosi na percepciju?

- A. strah od odlaska na maturalno putovanje zrakoplovom
- B. želja za odlaskom na maturalno putovanje u inozemstvo
- C. prepoznavanje lica na fotografiji s maturalnoga putovanja
- D. planiranje maturalnoga putovanja s drugim razrednim odjelom

(1 bod)

2. S. Freud razvijao je svoju psihoanalitičku teoriju detaljno analizirajući svakoga pacijenta kojega je dugo liječio. Kojom se istraživačkom metodom pritom koristio?

- A. eksperimentom
- B. studijom slučaja
- C. metodom ankete
- D. korelacijskom metodom

(1 bod)

3. Koja se od navedenih rečenica odnosi na hipotezu istraživanja?

- A. Utječe li zahvalnost na procjenu zadovoljstva životom?
- B. Između zahvalnosti i zadovoljstva životom utvrđen je koeficijent korelacije +0.36.
- C. Očekujemo da postoji pozitivna povezanost između zahvalnosti i zadovoljstva životom.
- D. Zadovoljstvo životom i razina zahvalnosti mjerit će se upitnicima na uzorku od 1000 sudionika.

(1 bod)

4. Koja od navedenih skupina najbolje odgovara kriterijima reprezentativnoga uzorka u anketnome istraživanju stavova mladih o tjelovježbi?

- A. članovi različitih sportskih klubova za mlade u Hrvatskoj
- B. mladi iz različitih dijelova Hrvatske izabrani slučajnim odabirom
- C. sudionici novoga programa tjelovježbe za mlade u lokalnoj zajednici
- D. dobrovoljci koji popunjavaju anketu na internetskome portalu za mlade

(1 bod)

5. Pozorno promotrite fotografiju.

Izvor: Marasović, K., *Korak*

Na temelju kojih triju načela perceptivne organizacije opažamo na fotografiji tri reda žena?

- A. blizine, simetrije i kontinuiteta
- B. sličnosti, kontinuiteta i zatvaranja
- C. blizine, sličnosti i zajedničkoga kretanja
- D. simetrije, zatvaranja i zajedničkoga kretanja

(1 bod)

6. Pozorno pročitajte tekst.

„Mladima često dajemo etikete na temelju njihovih društveno neprihvatljivih i nepoželjnih ponašanja, a rijetko se kad pitamo (...) kako doživljavaju sebe i svijet oko sebe i u kakvim okolnostima odrastaju.”

Izvor: www.zeneimediji.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Koji čimbenik opisan u primjeru utječe na percepciju odraslih te dovodi do etiketiranja mladih?

- A. fizikalni
- B. biološki
- C. psihološki
- D. sociokulturni

(1 bod)

7. Koja se od navedenih tvrdnja **ne odnosi** na kratkoročno pamćenje?

- A. Osjetljivo je na ometanje.
- B. Ima neograničeni kapacitet.
- C. U njemu se odvija rad s informacijama.
- D. Kodira informacije za pohranu u dugoročnome pamćenju.

(1 bod)

8. Marko se nedavno preselio u novu gradsku četvrt do koje vozi tramvaj broj 11. No, često se zabuni pa se ukrca na tramvaj broj 6 koji vozi u četvrt u kojoj je nekada živio. Koji je uzrok zaboravljanja opisan u primjeru?

- A. proaktivna interferencija
- B. motivirano zaboravljanje
- C. retroaktivna interferencija
- D. postupno gubljenje tragova pamćenja

(1 bod)

9. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na primjenu kazne u kontekstu operantnoga uvjetovanja?

- A. Žena plaća račune na vrijeme kako ne bi plaćala zatezne kamate.
- B. Dječak ostavlja sobu u neredu i zbog toga ne smije u kino s prijateljima.
- C. Učenik koji je aktivan tijekom nastavnoga sata oslobođen je usmene provjere znanja.
- D. Maturantica se prijavljuje na fakultet koji su odabrali njezini roditelji kako ne bi negodovali.

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte tekst.

„Početak priče o intervalnim brisačima počinje na svadbenoj večeri Kearnsa 1953. godine, kad ga je čep šampanjca pogodio u lijevo oko, nakon čega je ostao djelomično slijep. Godinama kasnije, 1963. dok je vozio svoj Ford Galaxy po laganoj kiši, primijetio je da mu kontinuirano kretanje brisača iritira oštećeno oko. Usporedio je mehanizam brisača s ljudskim okom koje trepće svakih nekoliko sekundi, umjesto kontinuirano, i razvio sustav isprekidanog rada brisača.”

Izvor: www.index.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Kojom je vrstom učenja izumitelj Kearns otkrio sustav isprekidanoga rada brisača?

- A. učenjem uvidom
- B. skrivenim učenjem
- C. učenjem promatranjem
- D. klasičnim uvjetovanjem

(1 bod)

11. Koji od navedenih primjera opisuje utjecaj emocija na kognitivne procese?

- A. Sjetio se da sutra polaže vozački ispit pa se uznemirio.
- B. Bila je zadovoljna što je poslušala tatu i izradila plan učenja.
- C. Razveselila se kada je srela omiljenu profesoricu pa joj se osmjehnula.
- D. Od tuge se nije mogao koncentrirati pa je više puta morao pročitati lekciju.

(1 bod)

12. Koji od navedenih primjera omogućuje zadovoljenje potrebe za autonomijom kod televizijskoga novinara?

- A. Dobiva nagradu za emisiju koju uređuje.
- B. Ostvaruje zadovoljavajući honorar za svoj posao.
- C. Dobro surađuje s kolegama iz režije i reporterima.
- D. Samostalno odabire goste za informativnu emisiju.

(1 bod)

13. U biografskoj drami *Zelena knjiga: Vodič za život* Tony odbija poslovnu ponudu pijanista afroameričkoga podrijetla kojega zbog rasno političkih razloga 60-ih godina prošloga stoljeća ne želi voziti na turneju po američkome jugu, no zbog mogućnosti dobre zarade naposljetku ipak prihvaća ponuđeni posao.

Koji sukob motiva doživljava Tony u odnosu na ponuđeni posao?

- A. višestrukoga odbijanja
- B. višestrukoga privlačenja
- C. istodobnoga privlačenja i odbijanja
- D. višestrukoga istodobnog privlačenja i odbijanja

(1 bod)

14. Koji se od navedenih primjera odnosi na kognitivni znak stresa?

- A. Vesna je jako razdražljiva zbog bolesti svoga supruga.
- B. Maro zbog bolova u leđima ima problema s nesanicom.
- C. Branka pretjerano jede slatkiše dok iščekuje nalaze pregleda.
- D. Renato neprestano razmišlja o rezultatima specijalističke pretrage.

(1 bod)

15. Koja je osnovna pretpostavka modela inteligencije H. Gardnera?

- A. Postoji jedan opći faktor inteligencije (g-faktor).
- B. Postoji analitički, kreativni i praktični tip inteligencije.
- C. Postoje specifični faktori inteligencije koji su međusobno povezani.
- D. Postoje različite vrste inteligencija koje su međusobno relativno nepovezane.

(1 bod)

16. Koja se od navedenih tvrdnja odnosi na humanistički pristup ličnosti?

- A.** Ljudi su vođeni svojim nesvjesnim željama.
- B.** Ljudi su određeni svojim biološkim nagonima.
- C.** Ljudi teže realizaciji svojih autentičnih potreba.
- D.** Ljudi oblikuju svoju ličnost učenjem uvjetovanjem.

(1 bod)

17. Koji od navedenih primjera najbolje opisuje utjecaj superega na ponašanje osobe?

- A.** Odgađa željeni godišnji odmor kako bi dovršila važan poslovni projekt.
- B.** Ne trudi se u timu dobro napraviti posao jer zna da njezin učinak nije mjerljiv.
- C.** Uzima novčani bonus na koji ima pravo po ugovoru iako loše upravlja tvrtkom.
- D.** Ne želi duže ostati na poslu iako taj dan istječe rok za predaju projekta koji nije dovršen.

(1 bod)

18. Koja je dva teorijska pristupa ličnosti najteže znanstveno provjeriti?

- A.** humanistički i osobinski pristup
- B.** psihoanalitički i humanistički pristup
- C.** osobinski i socijalno-kognitivni pristup
- D.** socijalno-kognitivni i psihoanalitički pristup

(1 bod)

19. Istraživanja su pokazala da dijete u ranoj dobi interakcijama s roditeljima ili skrbnicima stvara osnovnu sliku o tome koliko su ljudi pouzdani i koliko se može osloniti na njih. Ova se uvjerenja kasnije prenose u sve životne odnose.

Na koje se važno obilježje socio-emocionalnoga razvoja odnose navedeni rezultati istraživanja?

- A.** na privrženost
- B.** na temperament
- C.** na ekstravertiranost
- D.** na samoučinkovitost

(1 bod)

20. Koja je vrsta igre, prema teoriji J. Piageta, karakteristična za djecu stariju od sedam godina?

- A. paralelna igra
- B. simbolička igra
- C. igra ovladavanja
- D. igra prema pravilima

(1 bod)

21. Koji od navedenih primjera opisuje animizam u dječjem mišljenju?

- A. Dijete misli da je Mjesec živ i da ga prati dok hoda.
- B. Dijete zaključuje da ima veću količinu keksa kad ih prepolovi.
- C. Dijete vjeruje da su ljudi stvorili oblake kako bi nam davali kišu.
- D. Dijete razvrstava zbirku kamenčića istovremeno prema boji i veličini.

(1 bod)

22. Maja se obradovala kad je čula da će u plesnoj školi njezin partner biti Brazilac jer vjeruje da su svi Latinoamerikanci izvrsni plesači. Koja je pojava opisana u primjeru?

- A. stereotip
- B. predrasuda
- C. selektivna percepcija
- D. pogreška prvoga dojma

(1 bod)

23. Koja od navedenih tvrdnja opisuje emocionalnu sastavnicu stava prema vegetarijanskoj prehrani?

- A. Nikada ne naručujem vegetarijanski meni.
- B. Rijetko nabavljam vegetarijanske namirnice.
- C. Nisam oduševljena okusima vegetarijanskih jela.
- D. Smatram da vegetarijanska prehrana nije dovoljno hranjiva.

(1 bod)

24. Pozorno pročitajte tekst.

„Nakon povlačenja Domagoja Duvnjaka iz reprezentacije, Hrvatska je ostala bez kapetana, ali vrlo brzo je imenovan novi. Bit će to sjajni Ivan Martinović koji apsolutno ispunjava sve ono što kapetan donosi...”

Izvor: <https://sportnet.hr>

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Na koju se odrednicu grupe odnosi navedeni primjer?

- A. na interakciju
- B. na kohezivnost
- C. na socijalnu ulogu
- D. na socijalnu normu

(1 bod)

25. Pozorno pročitajte tekst.

„Sluge su izrugivale gospodare, prostaci se rugali finim gospođama, a djeca starijima. Nastavljajući tu tradiciju kroz karnevalske proslave, u te dane skupine mladića ili udruženja obrtnika organizirale su svoje maskirane skupine koje su se obilazeći gradom natjecale pa i sukobljavale s drugim skupinama.”

Izvor: www.skole.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Koja je vrsta socijalnoga utjecaja opisana u tekstu zbog koje se maskirani pojedinci ponašaju ekstremnije kad su u grupi nego kad su sami?

- A. persuazija
- B. deindividuacija
- C. socijalno zabušavanje
- D. informacijski socijalni utjecaj

(1 bod)

- 26.** U istraživanju S. Ascha zadatak ispitanika bio je procijeniti koja od linija ponuđenih na desnoj strani slike duljinom odgovara liniji na lijevoj strani. Ascha je zanimalo koju će od ponuđenih linija pojedinac odabrati ako zna da su svi ispitanici prije njega odabrali očigledno pogrešan odgovor kao točan.

Koja se pojava istraživala ovim eksperimentom?

- A.** konformizam
- B.** perceptivna varka
- C.** perceptivna brzina
- D.** socijalna facilitacija

(1 bod)

- 27.** Kako se naziva strategija ponašanja u sukobu prema modelu dvostruke brige u kojoj svaka strana odustane od dijela svojih zahtjeva s ciljem rješavanja problema?

- A.** natjecanje
- B.** popuštanje
- C.** kompromis
- D.** izbjegavanje

(1 bod)

II. Zadaci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

28. Navedite primjer utjecaja nekoga biološkog čimbenika na ponašanje ili psihičke procese studenta koji se priprema za ispit.

(1 bod)

29. Pozorno promotrite fotografiju.

Izvor: <https://pixabay.com>

Imenujte monokularni znak za dubinu koji nam omogućuje da doživimo oguljenu mandarinu nama bližom od mandarine s korom.

(1 bod)

30. Pozorno pročitajte tekst.

„Sjećam se kad mi je jedan danas već stariji čovjek prepričavao kako se još uvijek sjeća kad ga je njegov otac prvi put vodio na sajam u Žminj, imao je šest godina. Nakon sajma išli su u jednu tamošnju oštariju (gostionu) popiti nešto. Otac mu je naručio Pašaretu, a njemu je bila tako dobra da se i dandanas sjeti tog osjećaja kad je pije, iako je od tog trenutka prošlo šezdesetak godina.”

Izvor: www.index.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Kako se naziva vrsta deklarativnoga pamćenja događaja opisanoga u tekstu?

(1 bod)

31. Pozorno pročitajte tekst.

„*Ja sam svjetski rekorder. Ja sam najbolji na svijetu*, rekao je Spitz gostujući u ESPN-ovu serijalu posvećenom najvećim sportašima u povijesti. Ta rečenica predstavlja samu srž njegova bića, sve ono što je želio biti i što je postao.”

Izvor: www.index.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Imenujte potrebu koju, prema Maslowljevoj hijerarhiji, zadovoljava sportaš koji je sportskim uspjesima ostvario sve ono što je želio biti i što je postao.

(1 bod)

- 32.** U jednome su istraživanju osobe od 18 i 70 godina trebale objasniti značenje metafora i poslovice te ih primijeniti u novim situacijama. Starije osobe pokazale su bolje razumijevanje i primjenu metafora.
Koja vrsta inteligencije prema modelu R. Cattella omogućuje veću uspješnost starijih osoba u ovakvim zadacima?

(1 bod)

33. Pozorno pročitajte tekst.

„Ovisnici poriču postojanje svoje ovisnosti i svega što ima veze s njom, pa tako izbjegavaju suočavanje sa svojim problemom i posljedicama koje nastaju uslijed ovisnosti.”

Izvor: hrcak.srce.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Imenujte opisani obrambeni mehanizam kojim se koriste ovisnici.

(1 bod)

34. Pozorno pročitajte tekst.

„Zibar je također istaknula kako voli eksperimentirati s raznim jelima, pa tako ni neobične delicije poput skakavaca koje je kušala u Kambodži nisu joj strane.”

Izvor: www.dnevno.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Na kojoj dimenziji petofaktorskoga modela ličnosti osoba zauzima visok položaj s obzirom na ponašanje opisano u tekstu?

(1 bod)

- 35.** Okrivljenik je više puta bio uhićen zbog krađa i vožnje pod utjecajem alkohola. Nikada nije pokazao kajanje za svoja djela niti suosjećanje prema onima koje je povrijedio. Smatra da su društvena pravila besmislena i često ih pokušava zaobići. Iako zna biti šarmantan i uvjerljiv, njegovi su odnosi s ljudima površni i isključivo usmjereni na vlastitu korist. Koji je psihički poremećaj opisan u primjeru?

(1 bod)

36. Franko je više puta bio odbijen na natječaju za posao. I dalje je nezaposlen, no više ne šalje molbe jer misli da neće zadovoljiti kriterije za prijem na posao iako je u međuvremenu potražnja za njegovom strukom porasla.

Kako se prema M. Seligmanu naziva Frankovo vjerovanje da ne može promijeniti svoju situaciju pa više ne šalje molbe na natječaje za posao?

(1 bod)

37. Imenujte roditeljski stil koji ilustriraju sljedeće izjave: „Dok si pod mojim krovom, bit će onako kako ja kažem” i „Ovdje ja postavljam pravila, ako ti se ne sviđaju, izlazna vrata su ti otvorena”.

(1 bod)

38. Pozorno pročitajte tekst.

„Ja ću danas zamijeniti vašeg profesora, objavi im. Za početak bih vas molio da svi ustanete. Dobro. A sada pljesnite rukama tri puta, a onda potapšajte po ramenu osobu desno od sebe – pet puta. Skakućite deset sekundi. Dobro, sjednite sada, a svoje olovke i bilježnice stavite na pod. Svih dvjesto i četrdeset studenata (...) slijedilo je sve upute nepoznata im čovjeka.”

Izvor: Rijavec, M. i Miljković, D., *A što biste vi učinili? Psihologija protiv zdravog razuma.*

Imenujte socijalni utjecaj opisan u tekstu.

(1 bod)

39. Pozorno pročitajte tekst.

„Hebl i King (2004) proveli su istraživanje u kojem je svaki sudionik nosio šešir s nekom oznakom (atraktivan, inteligentan, lijep i sl.). Zadatak sudionika bio je da se, jedni prema drugima, ponašaju u skladu s tim oznakama. Na kraju istraživanja, svaki sudionik se počeo ponašati u skladu s oznakom na njegovom šeširu iako nije znao što piše.”

Izvor: www.istrazime.com

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Imenujte pojavu socijalne percepcije koja je opisana u tekstu.

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak i koristeći se polaznim sadržajem.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

- 40.** Imenujte tri grane psihologije i za svaku od njih formulirajte istraživački problem u području proučavanja kreativnosti.

[illegible]

(3 boda)

Psihologija

41. Pozorno pročítajte tekst.

„Brendovi sve više koriste mirisni marketing u svrhu jačanja identiteta i prepoznatljivosti pa tako istraživanja pokazuju da su ljudi skloniji preporučiti brend koji ugodno miriše, za razliku od konkurentnog koji ne koristi mirise.”

Izvor: tportal.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Shematski prikažite, navodeći sve potrebne elemente, kako se procesom klasičnoga uvjetovanja razvija pozitivan stav prema brendu uz miris koji kod kupaca izaziva ugodu.

[illegible]

(3 boda)

Psihologija

43. Pozorno pročítajte tekst.

Grupa srednjoškolaca druži se u obližnjemu parku nakon nastave.

Luka strastveno govori: „Zašto odrasli ništa ne rade protiv siromaštva u svijetu? Kad mi budemo odrasli, sve ćemo promijeniti – nitko neće biti gladan!”

Iva sjedi po strani zamišljena i misli: „Nitko ne razumije kroz što prolazim... Nitko na svijetu nije se ovako jadno osjećao kao ja.”

Petra provjerava u mobitelu svoj odraz i razmišlja: „Sigurno svi primjećuju moju zgužvanu majicu. Sto posto me sad svi gledaju i komentiraju.”

Imenujte tri obilježja kognitivnoga razvoja adolescenata koja su opisana u tekstu i pridružite im rečenice koje se na njih odnose.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica